

Statfjord-dommen vs. Gulfaks-dommen

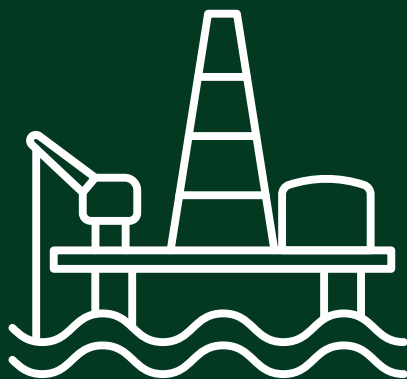
Reallokering ved målefeil

Thomas Naalsund og Torkjel Kleppo Grøndalen – NFOGM FAGDAG 2026

Wiersholm

Prosessering

Måling

Eier

Produksjon

Bruker

Produksjon

Eier

Produksjon

Bruker

Transport

Gasseksport

Eksempel løfteregnskapet (stilistisk)

Felt/skipper	Inngående balanse	Allokert/verdi-justert olje	Oljeløft	Andre transaksjoner	Utgående balanse
Felt A/Skipper A 25%	100	200	-350	0	-50
Felt A/Skipper B 25%	300	200	-450	0	50
Felt A/Skipper C 50%	200	400	-500	0	100
Felt B/Skipper A 50%	-50	700	-600	100	150
Felt B/Skipper D 50%	150	700	-700	100	250
Felt C/Skipper A 70%	-100	350	-0	-140	110
Felt C/Skipper C 30%	50	150	-150	-60	-10
SUM	650	2700	-2750	0	600

Problemstilling: (hvor lenge) skal feil i løfteregnskapet korrigeres?

*Hovedspørsmålet i saken er om det foreligger grunnlag for erstatning eller annet pengekrav på grunn av den reallokering av oljevolumer i løfteregnskapene ... som ble foretatt i 2006 ... **Det springende punkt er under en hver omstendighet om det foretatte korreksjonsoppgjøret var berettiget (Statfjord-dommen)***

*Spørsmålet er om [operatøren] på vegne av [eierfeltet], var berettiget til å korrigere allokert oljevolum i løfteregnskapet til fordel for [brukerfeltet] i 2020. **Det vil si om det var rettslig grunnlag for korreksjonen (Gullfaks-dommen)***

Motstridende løsninger?

Tilsynelatende like saksforhold:

- ✓ Tie-in avtale
- ✓ Feil førte til uriktig føring i løfteregnskapet
- ✓ Spørsmål om adgangen til å korrigere løfteregnskapet var foreldet

...men forskjellig utfall:

(Statfjord-dommen LG-2010-186968)

Tingrett og lagmannsrett:
Adgangen til korrigering **foreldes ikke**
Anke til Høyesterett nektet fremmet

(Gullfaks-dommen LG-2022-130795)

Tingrett og lagmannsrett:
Adgangen til korrigering **foreldet**
Anke til Høyesterett nektet fremmet

Rettslig bakteppe

Utgangspunkter:

- Rettighetshaver blir eier av den petroleum som produseres, jf. pl. § 3-3 (4)
- Hver part har en ideell andel i produsert petroleum som ikke er løftet, jf. JOA art. 6.1
- Retten til produsert petroleum går over på den enkelte part på løftepunktet, jf. JOA art. 20.1 og 22.1

Tie-in avtaler:

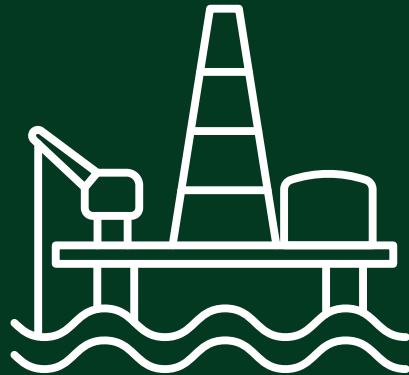
- Gir bruker rett til tilknytning og rett til prosesseringstjenester
- Bruker leverer produsert petroleum - prosessert petroleum (blend) leveres tilbake
- Bruker kompensere eier for tilknytningen/tjenestene gjennom tariff, utsatt produksjon, fuel & flare, etc.

Prosessering

Måling

Eier

Produksjon

Bruker

Produksjon

Eier

Produksjon

Bruker

Måling + Verdijustering

 Allokering til gruppene

 Fuel & flare

 "Deferral"

 Løfting

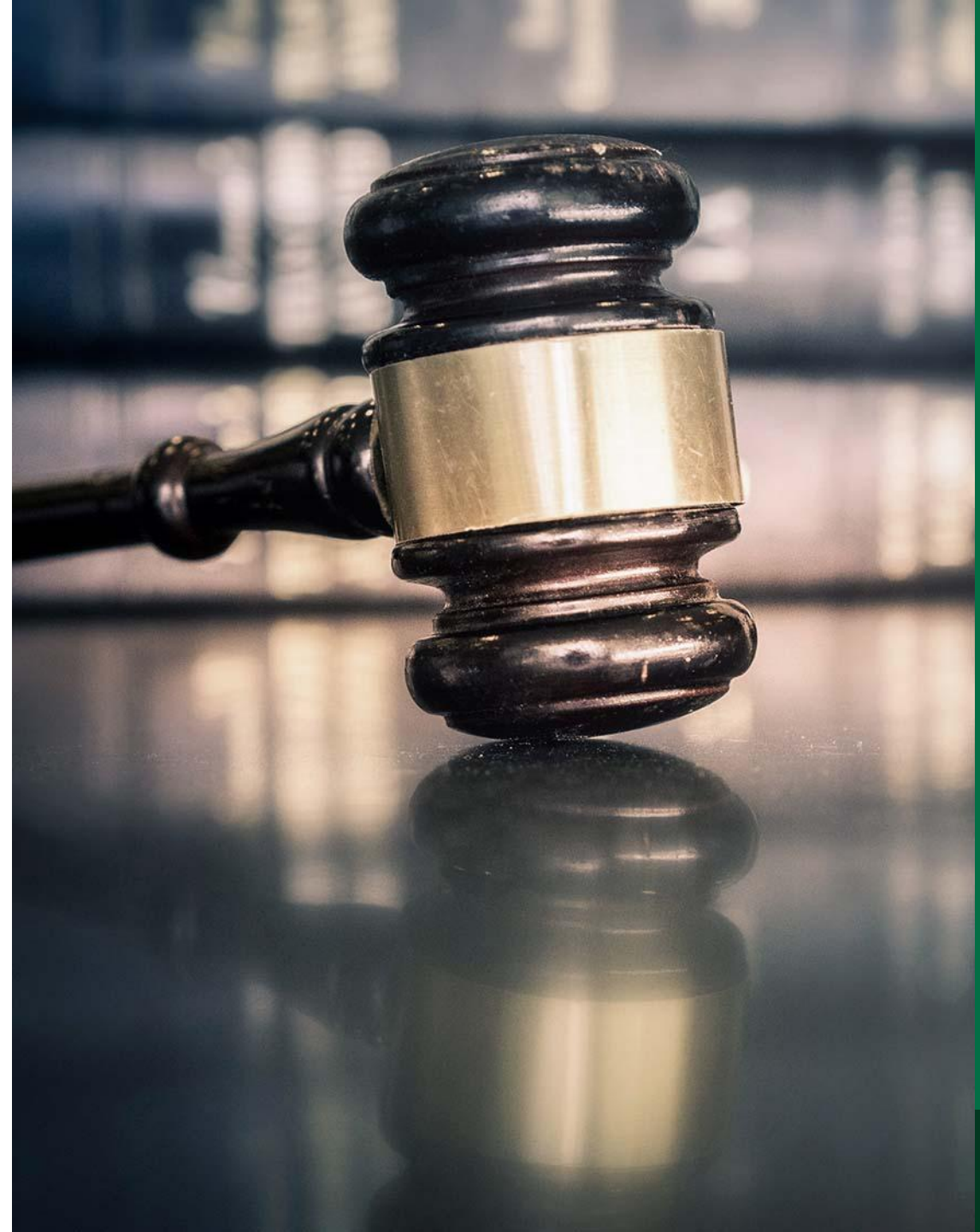

Transport

Gasseksport

Skal feil korrigeres?

- **Utgangspunkt:** Rett til naturalkorreksjon ved uriktig gjennomføring av avtalte prosedyrer
 - Drøftet i Statfjord-dommen
 - Ikke omtvistet i Gullfaks-dommen
- **Men:** Neppe rett til tilsvarende korreksjon der avtalte prosedyrer gir "feil" resultat
 - Grunnlag for reforhandling?
 - Avtalelovens § 36 / bristende forutsetninger?

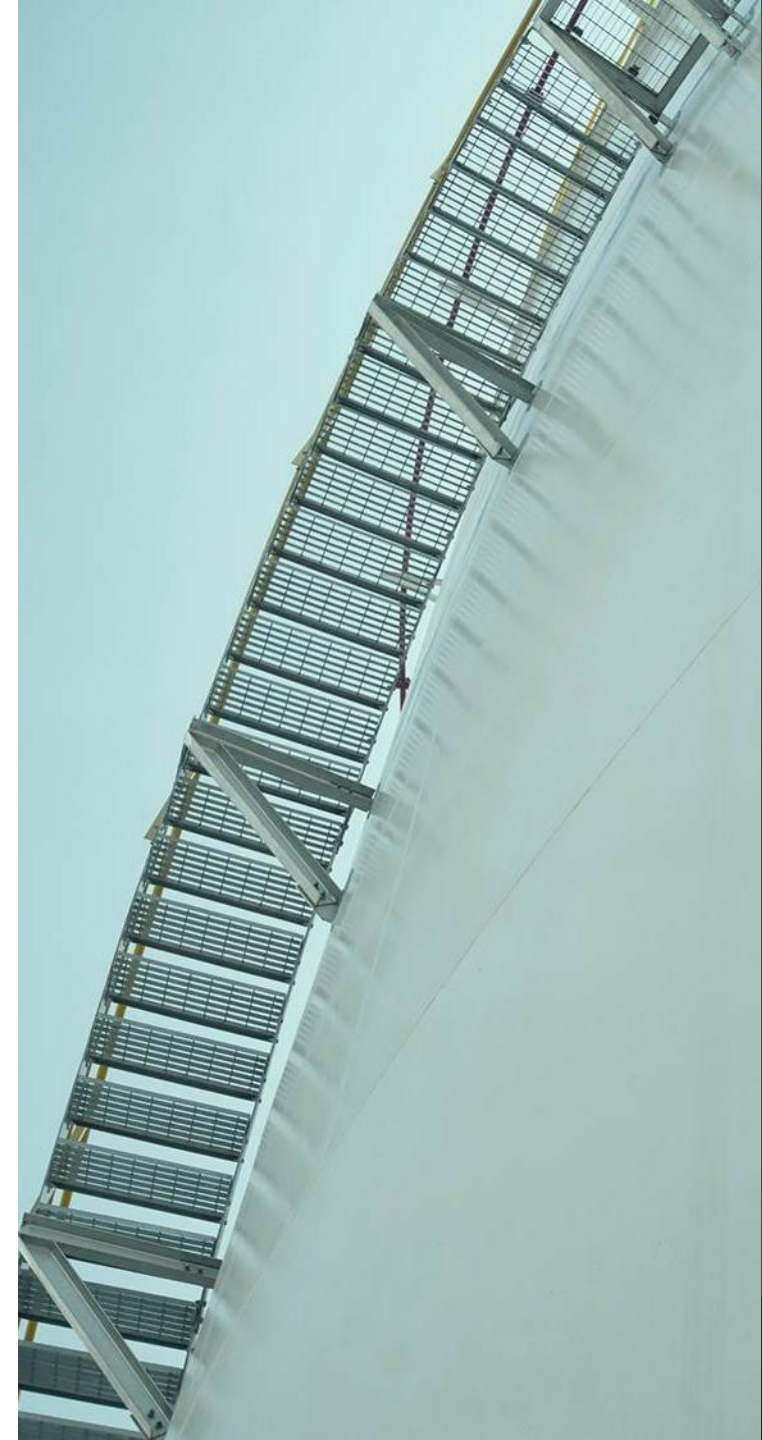
Hvor langt tilbake i tid?

- Regulert i tie-in avtalen?
- Kommer foreldelsesloven (preseptorisk) til anvendelse?

§1: "Fordring på penger eller andre ytelser foreldes etter reglene i denne lov når ikke annet er lovbestemt."

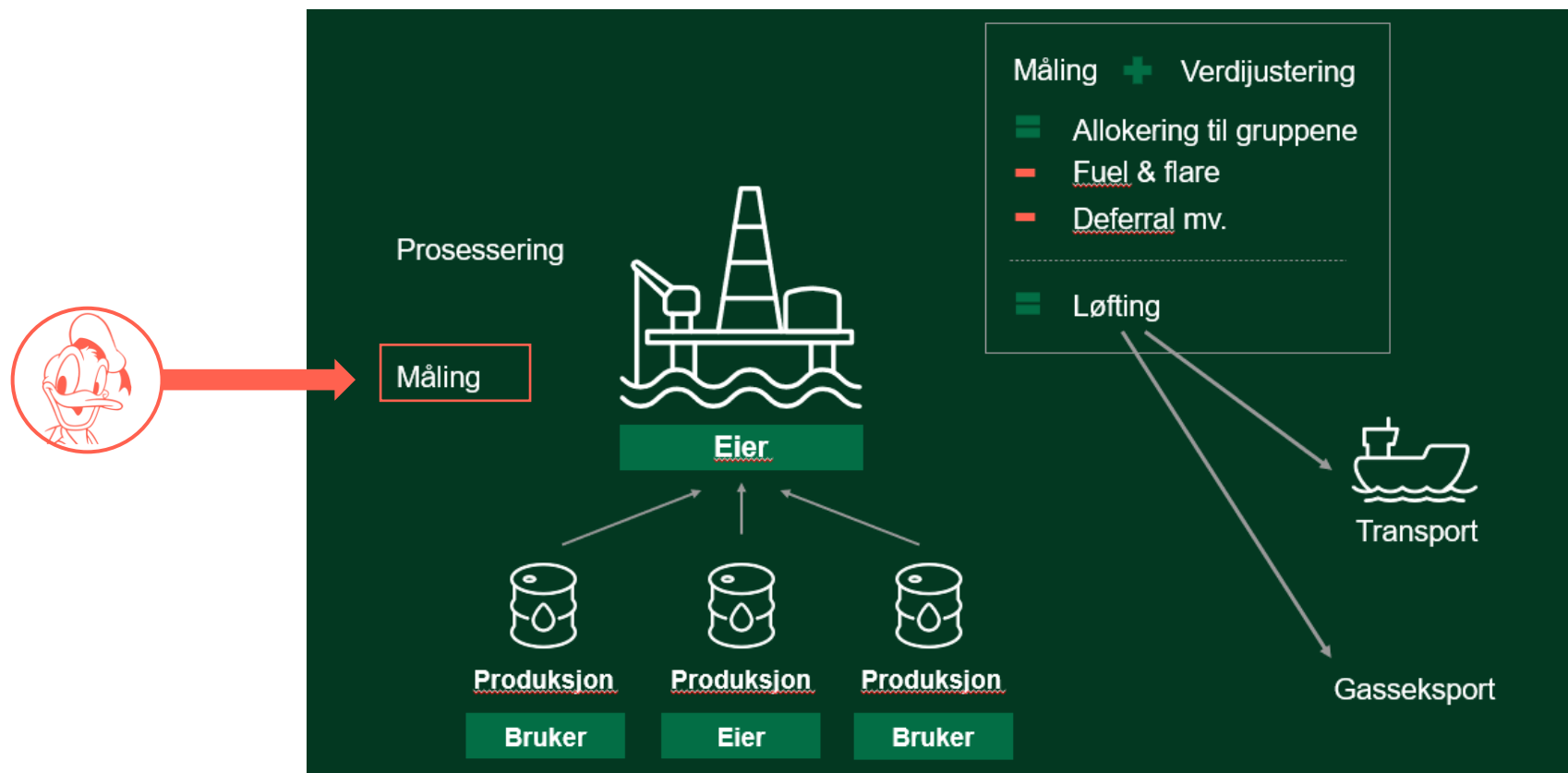
§2: "Den alminnelige foreldelsesfrist er 3 år." – mulighet for tilleggsfrist

- Det avgjørende er sontringen mellom obligatoriske og tinglige krav
 - Obligatoriske krav: Krav på ytelse, typisk etter avtale – omfattet av foreldelsesloven
 - Tinglige krav: Bygger på rettigheter som ikke krever oppfyllelse fra andre, typisk eiendomsrett – ikke omfattet av foreldelsesloven
- Avgjørende: "Kravets natur" – er grunnlaget for korreksjonskravet krenkelse av eiendomsrett eller brudd på avtale?

Statfjord-dommen

- Målefeil over 5 år (2000-2005)
- Operatøren reallokerte i 2006

Statfjord-dommen

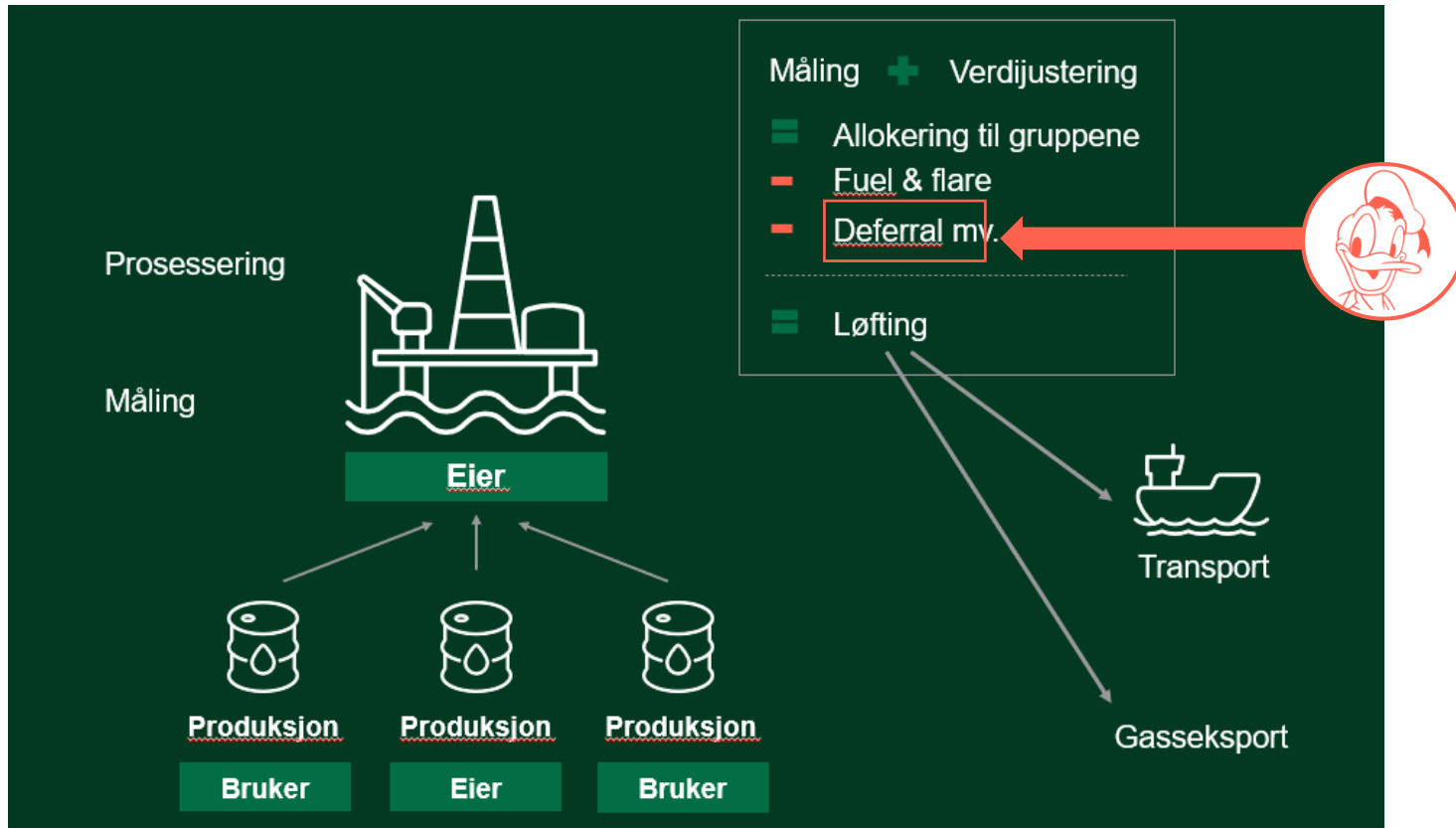
- Korreksjon/reallokering var kontraktsrettslig berettiget
- Tinglig krav
 - Krav på å få gjenopprettet korrekt eiendomsforhold
 - Målefeil forrykker ikke eiendomsretten til korrekt kvantum olje
- Foreldelsesloven kommer ikke til anvendelse – adgangen til å foreta naturalkorreksjon var ikke foreldet

“ Lagmannsrettens konklusjon er derfor at naturalkorreksjon klart må anses tilstrekkelig forankret i måle- og allokeringsvedleggets artikkel 2.7, sammenholdt med formålsbestemmelsen i artikkel 1.1 og avtaleverket for øvrig

...

I denne saken gir det derfor mening om man eventuelt vil velge å karakterisere **Statfjordgruppens krav på naturalkorreksjon** etter feilmålingen som en «**tinglig rettighet**», i motsetning til en (obligatorisk) fordring på olje som faller inn under foreldelsesloven. Dette vil være tilfellet, slik lagmannsretten ser det, i hvert fall så lenge de langvarige utvinnings- og prosesseringsavtalene mellom de aktuelle oljeselskapene i Nordsjøen består, i prinsippet så lenge oljeutvinningen fortsetter. Dersom det oppdages feilmåling på et tidspunkt hvor det ikke lenger finnes mulighet for naturalkorreksjon, fordi det ikke finnes mer olje å utvinne eller på lager, vil situasjonen være en annen. Men dette var altså ikke situasjonen i vår sak.

Gullfaks-dommen

- Deferral-kompensasjon var forhåndsført i løfteregnskapet (2006)
- Ikke tilstrekkelig olje til oppgjør in-kind (2010)
- I tråd med avtalen ble deferral-kompensasjon betalt kontant, men forhåndføringen ble ikke korrigert (2012)
- Løfteregnskapet korrigert i 2020

Gullfaks-dommen

- Bekrefter Statfjord-dommen
- Likevel obligatorisk krav i dette tilfellet
 - Kravets natur var ikke direkte eller utelukkende knyttet til den underliggende eiendomsretten – kommersielt fremforhandlet transaksjon
 - Kompensasjon for utsatt produksjon ble betalt to ganger (overoppfyllelse)
 - Ga bruker et tilbakebetalingskrav som var av obligatorisk karakter
- Kravet om korrigerende var en fordring – mer enn tre år – foreldet

“ Denne lagmannsrett *legger til grunn som i Statfjord-dommen*, at en rettighetshavers løfterett er basert på eiendomsretten til produsert olje og derfor i utgangspunktet en rettighet som ikke foreldes

...

Gimles krav om korreksjon av løfteregnskapet er et tilbakebetalingskrav som knytter seg til kompensasjonsordningen i Appendix 2, som er kommersielt begrunnet og individuelt fremforhandlet mellom partene. Kravet er således verken direkte eller utelukkende knyttet til den underliggende eiendomsretten til oljen og allokeringen av riktig oljevolum

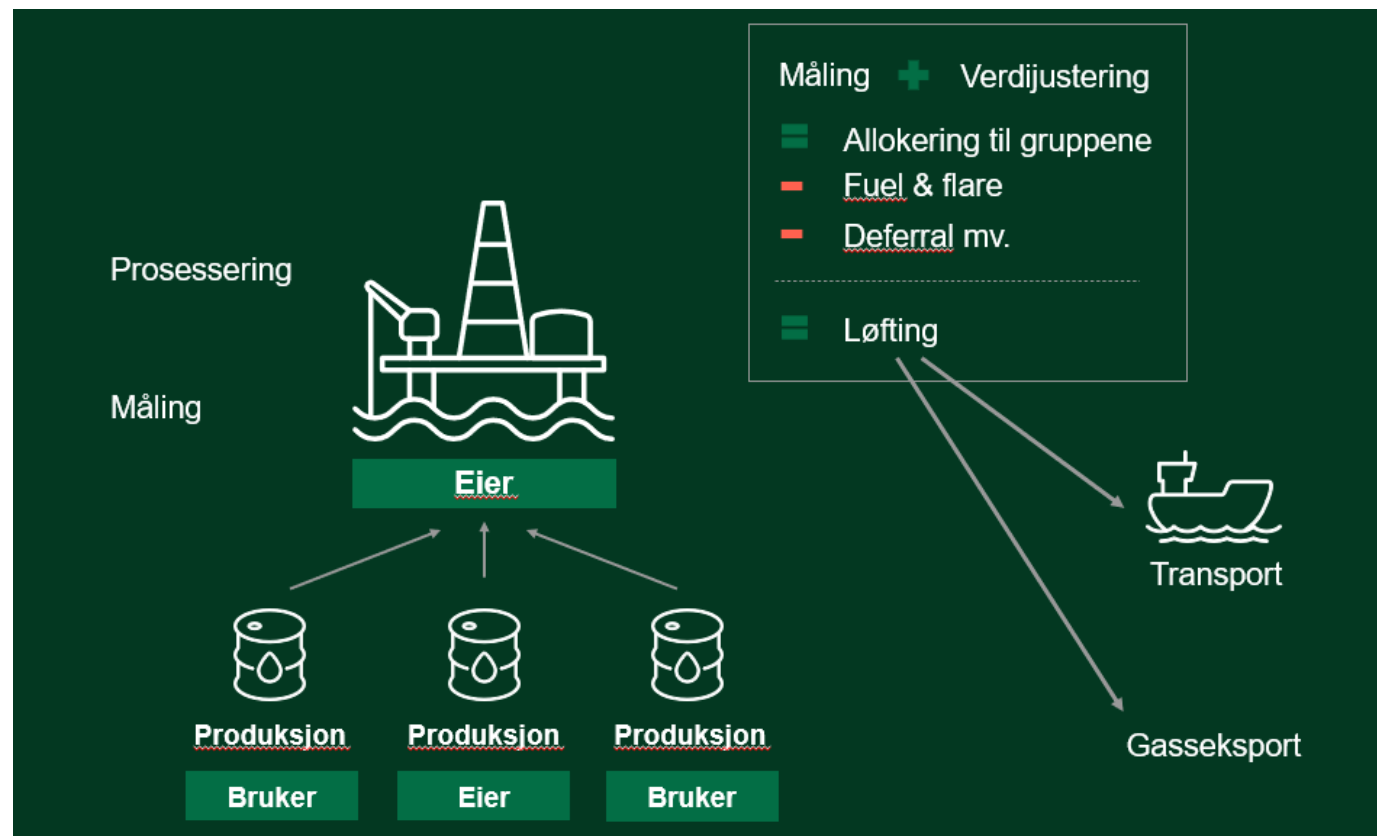
...

Lagmannsretten finner på denne bakgrunn at Gimles krav er en fordring i henhold til foreldelsesloven § 1 nr. 1. Fordringen var foreldet da løfteregnskapet ble korrigeret i 2020, jf. lovens § 2. Gullfaks var derfor ikke berettiget til å foreta korreksjonen i løfteregnskapet til fordel for Gimle.

Rettsstilstanden etter Statfjord/Gulfaks

Prinsipielt skille mellom:

- Feil av betydning for avtaler som tar sikte på å **fastsette** omfanget av eiendomsrett
 - Tinglige krav – ikke foreldelse
- Feil av betydning for avtaler som tar sikte på å **overføre** eiendomsrett
 - Obligatoriske krav – foreldelse

Alt er ikke avklart etter Statfjord/Gullfaks

- Skillet mellom tinglige/obligatoriske rettigheter er ikke åpenbart i alle tilfeller
 - Verdijustering?
 - Fuel & flare?
- Særlig problemstilling: Hva hvis det ikke lenger finnes mulighet for naturalkorreksjon?

"Dersom det oppdages feilmåling på et tidspunkt hvor det ikke lenger finnes mulighet for naturalkorreksjon, fordi det ikke finnes mer olje å utvinne eller på lager, vil situasjonen være en annen. Men dette var altså ikke situasjonen i vår sak" (Statfjord-dommen)

Ny Standard tie-in avtale endrer/klargjør

Art. 17.1

Measurement, testing, sampling, allocation, re-allocation and value adjustment shall be performed in accordance with relevant laws and regulations and in accordance with fair and prudent principles and standards. The allocation of petroleum to the User shall reflect the petroleum produced from the User Field.

Art. 17.4

If at any time a Group finds that measurement, allocation and/or value adjustment has not been carried out in accordance with Appendix C, such Group shall notify the other Group of such error immediately. In the event that such error has caused an incorrect allocation of petroleum, this shall be corrected through an in-kind reallocation. If a Group is partly or wholly unable to provide its share of petroleum to be reallocated in-kind, such Group shall settle in cash the part of its share that is not provided in-kind. Such cash settlement shall seek to put the Groups in the same position as if the reallocation had been carried out in-kind. The Groups shall not be entitled to any compensation due to the incorrect allocation and the corresponding re-allocation, whether due to changes in petroleum prices or otherwise.

Art. 17.5

Re-allocation according to Article 17.4, whether in cash or in-kind, shall only apply to petroleum which has been allocated within 6 years prior to the date the error was identified. Any incorrect allocation carried out more than 6 years prior to the identification of the error shall hence not form basis for re-allocation.

...men hvor langt rekker den?

- Foreldelsesloven er preseptorisk til fordel for skyldner, jf. foreldelsesloven § 28

"Skyldneren kan ikke bindende vedta at foreldelse ikke skal inntre i samsvar med reglene i denne lov."

- Obligatoriske krav vil fortsatt foreldes etter tre år (evt tilleggsfrist)
- Kan krav på kontanter etter art. 17.4 anses som et tinglig krav?
 - Vil 6 års-fristen kunne bli satt til side, helt eller delvis?
- Hva om 6 års-fristen kun er avtalt med en eller noen av brukerne?

Tusen takk!

Thomas
Naalsund

Partner

thon@wiersholm.no

+47 95 20 04 03

Torkjel Kleppo
Grøndalen

Partner

tkg@wiersholm.no

+47 91 87 43 31

wiersholm.no

Wiersholm